

Tulevaisuudessa aikakauskirjaa jaetaan muutamien poikkeuksien vain tilauksia vastaan. Tilausmaksu vuodelta 1967 on jäseniltä 10 mk ja muilta 20 mk.

To the reader

We are sending this first issue of *Silva Fennica* which is in the form of a periodical as an introductory sample to all our former exchange partners and the members of the Society.

In the future the periodical will be distributed, with a few exceptions, only on a subscription basis. In 1967 the subscription rate is Fmk 10,— for members and 20,— for others.

Kirjallisuutta

Metsänviljelyksessä käytettävien taimien luokitteluperusteet

Pentti Räsänen

SCHMIDT-VOGT, HELMUT. 1966. *Wachstum und Qualität von Forstpflanzen*. Zweite Erweiterte Auflage von »Die Gütebeurteilung von Forstpflanzen«. Die Entwicklung von Forstpflanzen in Abhängigkeit von Erbgut und Umwelt und die Möglichkeiten einer Gütebeurteilung. Bayerischer Landwirtschaftsverlag München Basel Wien. 210 s.

Tämä kirja on toinen laajennettu painos tekijän v. 1961 julkaisemasta kirjasta »Die Gütebeurteilung von Forstpflanzen«. Siinä käsitellään laajan ja perusteellisen kirjallisuustutkimuksen pohjalta perintö- ja ympäristötekijöiden vaikutusta taimien kehitykseen, esitetään tekijän kokeellisen lannoitus- ja koulutusetäisyystutkimuksen tuloksia sekä kritisoidaan entisiä ja ehdotetaan käyttöön otettavaksi uusia, luotettavampina pidettyjä taimien arvostelumenetelmiä. Esipuheessaan kirjoittaja mainitsee ajatelleensa kirjan ensisijassa taimien laatuluokittelun tieteelliseksi perustaksi.

Kirjallisuuden perusteella kirjoittaja on pystynyt luomaan hyvin yksityiskohtaisen kuvan siemenen alkuperän vaikutuksesta taimen pituuskasvuun, morfologisiin ominaisuuksiin sekä vuotuisen kasvurytmiin. Ympäristötekijöiden vaikutus on (luonnollisesti) ollut epäkiitollisempi selvitettävä. Taimitarhatekniikan monivivahteisuus ja nopea kehitys on ilmeisesti pakottanut kirjoittajan pysymään muutamissa vähimmin muuttuvissa osatekijöissä kuten taimitarhan sijainnissa, siemenen painossa sekä tärkeimmässä mineraaliravinteissa.

Suorittamassaan tutkimuksessa on prof. Schmidt-Vogt tarkastellut lannoituksen ja koulutusetäisyyden vaikutusta taimitarhassa kasvatettujen taimien kehitykseen. Tätä koetta hän on täydentänyt metsänviljelykokeella, jossa on käytetty kuusen, männyn ja poppelin em. koejärjestelyllä kasvatettuja taimia. Kaikki kokeissa käytetyt taimet on mitattu erittäin perusteellisesti. Tuloksista mainittakoon, että lannoitus ja lisätty koulutusväli ovat tiettyssä rajoissa pystyneet korvaamaan toisiaan ja että metsään istutetuista taimista tiheässä suuriksi, yli 35 cm, kasvaneet taimet kärsivät selvästi enemmän istutuksesta kuin vastaavan kokoiset harvassa kasvaneet taimet. Käytetyt koulutusetäisyydet olivat 5 × 20 cm ja 15 × 20 cm.

Kirjan kolmannen osan alussa asetetaan hyvän taimen kriteeriksi normaali pituuskehitys välittömästi istutusta seuraavina vuosina sekä istutuksen onnistumisvarmuus. Fysiologisen luokituksen mahdollisuus mainitaan, mutta hylätään työläytensä vuoksi. Sitäkin perusteellisesti kuvataan kukin morfologinen tunnus ja arvostellaan sen käyttökelpoisuus taimen laa-

tua kuvaavana tekijänä. Verson pituus taimen ainoana laadun tunnuksena saa osakseen va-
kuuttavan kritiikin ja määritellään käyttökeltvottomaksi.

Kirjoittaja esittelee huomattavimmiksi katsomansa taimien arvosteluehdotukset sekä
esittää esimerkin luontoisesti oman ehdotuksensa 2 + 2 -vuotiaiden kuusen taimien arvostelu-
kaavaksi. Tämän mukaan tulisi taiminäytteestä tutkia verson pituus, taimen paino, juuren
paino, läpimitta sekä juuriprosentti. Kunkin tunnuksen tulisi pysyä kullekin pituusluokalle
kokemusperäisesti määrättyjen rajojen sisässä.

Toiseen painokseen lisätyssä neljännessä osassa tarkastellaan EEC-maiden yhteistä havu-
puiden laatuluokitteluehdotusta sekä näissä maissa viime aikoina annettuja luokitusohjeita ja
tutkimustyötä. Laadittu ehdotus perustuu läpimitan mittaamiseen pituuden perusteella lu-
okitellusta taimimateriaalista. Läpimittaa pidetään hyvin käyttökelpoisena tunnuksena ja
sen tarkistamiseksi mainitaan perustetun laajoja kokeita kirjoittajan toimesta.

»Wachstum und Qualität von Forstpflanzen» on tiiviisti ja johdonmukaisesti laadittu kirja.
Sisällön nopeata tarkastelua helpottaa kunkin osan lopussa oleva yhteenveto. Kirjallisuusluet-
telo on varsin laaja tarjoten hyvän viitteen aiheen perinpohjaisempaan tarkasteluun. Huoli-
matta tekijän mainitsemasta päämäärästä luoda tieteellinen pohja taimien laatuluokittelulle,
ei kirjassa pohdita mitään ilmiötä vain ilmiön itsensä vuoksi, vaan yksinomaan käytännöllisen
päämäärän, taimien laatuluokituksen kannalta. Kirjassa ei sen sijaan paljonkaan korosteta
sitä seikkaa, että minkä tahansa luokituksen lopullisen paikkansapitävyyden tarkistaminen
vaatii laajoja ja pitkäaikaisia metsänviljelykokeita. Ilmiöiden fysiologiaan ei ole puututtu ja
fysiologiset luokitusmenetelmät, joita on pidettävä morfologisia luokituksia luotettavampina,
on sivuutettu maininnalla tai jätetty kokonaan vaille huomiota.

Näistä puutteiksi katsottavista seikoista huolimatta on professori Schmidt-Vogtin kirja
erittäin ansiokas. Se on laajin ja täsmällisin metsänviljelyä varten kasvatettujen taimien kas-
vua ja luokittelua käsittelevä erikoisteos, jonka vuoksi sitä voi varauksetta suositella kaikille
metsänviljely- ja taimitarhamiehille.

Metsäsanakirjoja — onko niitä?

Paavo Aro

Suomen Metsätieteellinen Seura on viime syksynä pannut käyntiin vuonna 1944 Kustan-
nososakeyhtiö Otavan kustannuksella ilmestyneen nelikielisen *Metsäsanakirjan* uusimisen.
Saattaa olla mielenkiintoista tarkastella, minkälainen tilanne tällä hetkellä metsäsanakirja-
markkinoilla vallitsee.

Kun toisen maailmansodan päätyttyä kiivas kansainvälinen yhteistyö kaikilla elämän-
aloilla ja myöskin tieteenharjoittajain piirissä alkoi, joutui monissa maissa mm. metsäsanakirja,
joka käsitti 9 440 suomalaista hakusanaa ja jota pidettiin siihen mennessä täydellisimpänä
metsäsanakirjana, ahkeraan käyttöön. Kun kuitenkin metsäsanakirja sisältää suomenkielisten
hakusanojen lisäksi käännökset vain ruotsin, saksan ja englannin kielelle ja kun kansainväli-
seen kanssakäymiseen oli tullut lisäksi uusia kieliä, varsinkin ranskan ja venäjän kieli, ryhdyt-
tiin usalla taholla valmistelemaan sellaisia sanakirjoja, joissa myöskin nämä kielet olisivat
edustettuina. Niinpä jo kymmenen vuotta metsäsanakirjan ilmestymisen jälkeen, v. 1954
ilmestyi Ruotsissa metsänhoitaja M. E. SIMOSEN toimittamana *Skogslexikon*, joka sisältää
2 616 ruotsalaista hakusanaa käännettynä saksan, englannin ja ranskan kielille. Kolme vuotta
myöhemmin, vuonna 1957 ilmestyi Berliinissä tohtori E. BUCHHOLZ'in toimittamana *Forst-
wirtschaftliches Fachwörterbuch*, joka sisältää venäläiset hakusanat käännettynä saksaksi ja
saksalaiset hakusanat käännettynä venäjäksi. Vuonna 1959 ilmestyi Neuvostoliitossa Lenin-
gradin Metsäteknillisen Kirovin[▼]akatemian toimittamana *Kratkii nemetsko — russkii les-
tehnitsheskii slovar* (Lyhyt saksalais-venäläinen metsäteknillinen sanakirja) ja vuonna 1962